

Project A' Λυκείου

Θέμα: Παραδοσιακοί χοροί ανά εποχή

Των μαθητών:

Πανταζης Γιώργος(A3)

Πριτσας Παναγιώτης(A3)

Χωριανοπουλος Παύλος(A4)

Κουμουσης Θοδωρής(A2)

Υπεύθυνος καθηγητής: κ. Φωτάκης

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ ...

Χορός είναι η ρυθμική κίνηση ενός ή περισσότερων προσώπων που εκτελείται με συνοδεία μουσικής ή τραγουδιού. Σύμφωνα με τον Maurice Bejarts ο χορός είναι μια από τις σπάνιες ανθρώπινες δραστηριότητες όπου ο άνθρωπος δίνεται ολοκληρωτικά: σώμα, καρδιά και πνεύμα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΟΡΩΝ

✘ **Ανάλογα με το θέμα τους χωρίζονται σε:**

- Θρησκευτικούς
- Πολεμικούς ή πυρρίχιους
- Ερωτικούς
- Πολεμο-ερωτικούς χορούς

✘ **Ανάλογα με το σχήμα τους χωρίζονται σε:**

- Κυκλικούς
- Αντικριστούς χορούς

Τους κυκλικούς χορούς τους συναντάμε σε ανοικτό κύκλο και πιο σπάνια σε κλειστό. Αντικριστοί χοροί ή καρσιλαμάδες λέγονται οι χοροί, όπου οι χορευτές στέκονται αντικριστά σε δυο σειρές απέναντι-αντικριστά.

Υπάρχουν βέβαια και οι χοροί, όπως το ζεϊμπέκικο, που χορεύεται από ένα άτομο, ή ο χορός των μαχαιριών που χορεύεται από δύο άτομα.

✘ **Ανάλογα με το φύλο χωρίζονται σε:**

- Ανδρικούς
- Γυναικείους
- Μικτούς

✘ **Ανάλογα με τον τόπο, χωρίζονται σε:**

- Πανελληνίους ή εθνικούς
- Τοπικούς

ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΙΩΝ

✦ Πως το τρίβουν το πιπέρι

Πολύωρος μιμητικός ανδρικός χορός που χορεύεται στην ήπειρο .
Οι ίδιοι οι χορευτές τραγουδούν και προσπαθούν να μιμηθούν τις αντίστοιχες κινήσεις υποθετικού τριψίματος πιπεριού με τα μέλη του σώματός τους (αγκώνα, γόνατα, μύτη κλπ).

Τα λόγια του άσματος είναι:

Πως το τρίβουν το πιπέρι, του διαβόλου οι καλογέροι;

Με το πόδι τους το τρίβουν και το ψιλοκοσκινίζουν...

ΝΤΑΜΕΣ

Είναι ένας κριτικός χορός που χορεύεται από ζευγάρια, και συναντάται κυρίως στο νομό Ρεθύμνου.

Συνηθιζόταν να χορεύεται σε στιγμές χαράς και ευθυμίας, κυρίως τις απόκριες. Χορεύεται από άντρες και γυναίκες, με τη γυναίκα να κρατάει την άκρη ενός μαντηλιού με το αριστερό της χέρι και δίπλα της να πιάνει την άλλη άκρη ένας άντρας μέχρι τη στιγμή που ο λυράρης θα φωνάξει "ντάμα", οπότε κάθε άντρας αφήνει το μαντήλι της ντάμας του για να πιάσει δίπλα σε αυτήν που είναι μπροστά του. Ο χορευτής που βρίσκεται στο τέλος μένει συνήθως μόνο με τη συνοδεία μιας καρέκλας (γιατί οι γυναίκες είναι σκόπιμα κατά μία λιγότερες)!

VIDEO

ΤΟ ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ

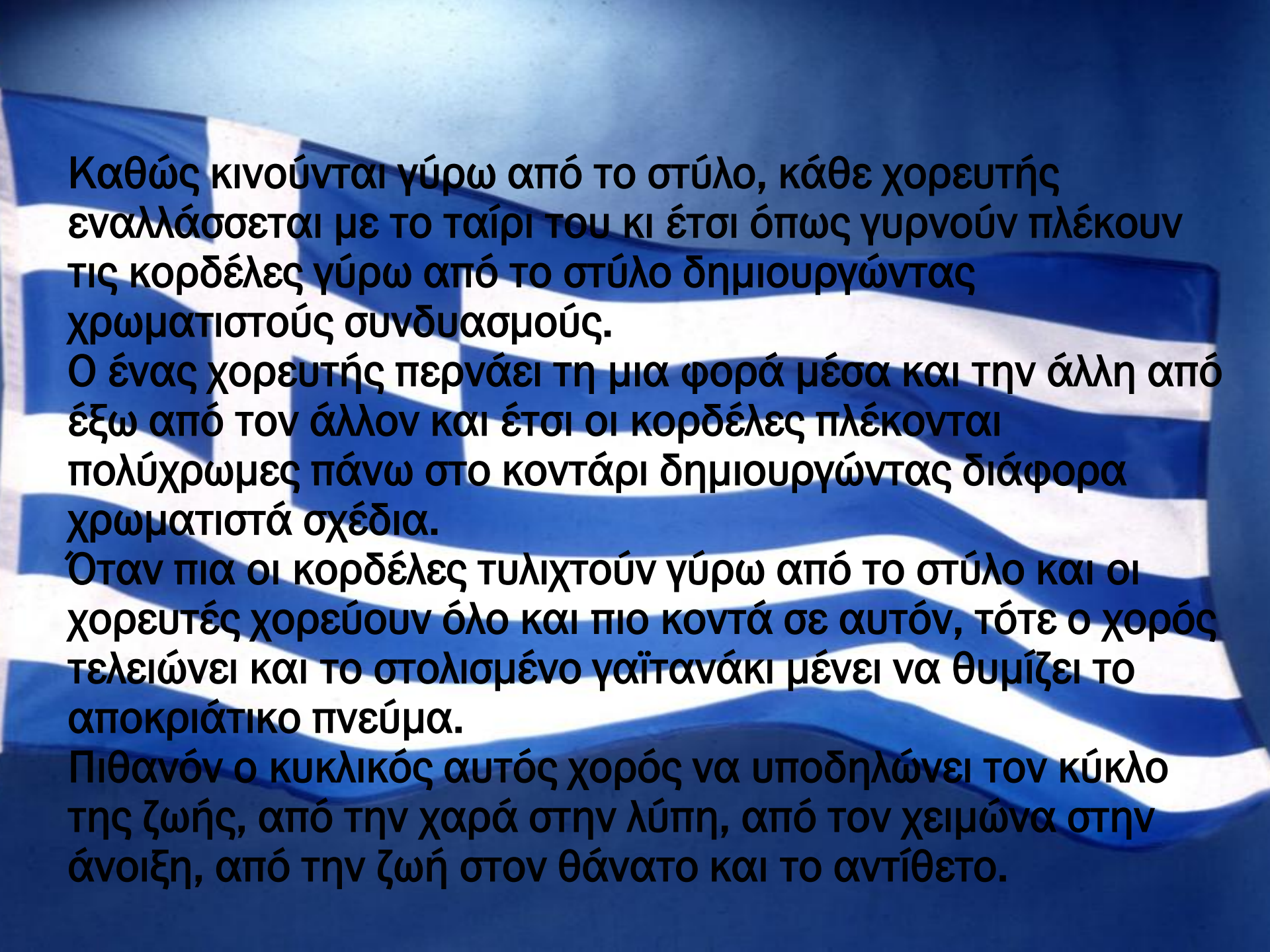
Από τα λίγα έθιμα που διατηρούνται αυτούσια ως τις μέρες μας, το γαϊτανάκι είναι ένας χορός που δένει απόλυτα με το χρώμα και το κέφι της αποκριάς.

Το γαϊτανάκι πέρασε στην Ελλάδα από πρόσφυγες του Πόντου και της Μικράς Ασίας και έδεσε απόλυτα με τα άλλα τοπικά έθιμα, αφού η δεξιοτεχνία των χορευτών αλλά και ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του δεν αφήνουν κανέναν αδιάφορο!

Δεκατρία άτομα χρειάζονται για να στήσουν το χορό. Ο ένας κρατά ένα μεγάλο στύλο στο κέντρο, από την κορυφή του οποίου ξεκινούν 12 μακριές κορδέλες, καθεμιά με διαφορετικό χρώμα.

Οι κορδέλες αυτές λέγονται γαϊτάνια και δίνουν το όνομά τους στο έθιμο.

Γύρω από το στύλο, 12 χορευτές κρατούν από ένα γαϊτάνι και χορεύουν μαζί, σε 6 ζευγάρια, τραγουδώντας το παραδοσιακό τραγούδι.

Καθώς κινούνται γύρω από το στύλο, κάθε χορευτής εναλλάσσεται με το ταίρι του κι έτσι όπως γυρνούν πλέκουν τις κορδέλες γύρω από το στύλο δημιουργώντας χρωματιστούς συνδυασμούς.

Ο ένας χορευτής περνάει τη μια φορά μέσα και την άλλη από έξω από τον άλλον και έτσι οι κορδέλες πλέκονται πολύχρωμες πάνω στο κοντάρι δημιουργώντας διάφορα χρωματιστά σχέδια.

Όταν πια οι κορδέλες τυλιχτούν γύρω από το στύλο και οι χορευτές χορεύουν όλο και πιο κοντά σε αυτόν, τότε ο χορός τελειώνει και το στολισμένο γαϊτανάκι μένει να θυμίζει το αποκριάτικο πνεύμα.

Πιθανόν ο κυκλικός αυτός χορός να υποδηλώνει τον κύκλο της ζωής, από την χαρά στην λύπη, από τον χειμώνα στην άνοιξη, από την ζωή στον θάνατο και το αντίθετο.

VIDEO

ΠΟΙΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΙ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

γενικότερα...

Τα πασχαλινά χορευτικά δρώμενα αρχίζουν πριν την Μ. Εβδομάδα με αφορμή τη νεκρανάσταση ενός απλού ανθρώπου, του Λάζαρου ή «Φτωχολάζαρου». Οι χοροί όπως εμφανίζονται το Σάββατο του Λαζάρου και την Κυριακή των Βαΐων, χαρακτηρίζονται από την απλότητα των βηματικών και κινητικών τους μοτίβων. Επίσης στις λαζαρίτικες αυτές εκδηλώσεις συμμετέχουν αποκλειστικά νεαρά ανύπαντρα κορίτσια, οι Λαζαρίνες.

ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

✦ Κλειστός Αργιθέας

Χορεύεται από άνδρες και γυναίκες στην περιοχή της Αργιθέας των Αγράφων, με τους άνδρες στην αρχή του κύκλου και ακολουθούν οι γυναίκες στο τέλος του κύκλου. Ο χορός αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο γίνονται 8 βήματα, με λαβή των χεριών αγκαζέ και στο δεύτερο γίνονται 5 βήματα, ενώ η λαβή αλλάζει και γίνεται από τις παλάμες με λυγισμένους τους αγκώνες. Την ονομασία του ο χορός την πήρε μάλλον γιατί οι χορευτές κλείνουν στο δεύτερο μέρος του χορού προς τα μέσα του κύκλου. Είναι χορός πασχαλιάτικος και χορεύεται την Κυριακή του Πάσχα το απόγευμα στην πλατεία του χωριού, όπου γίνεται μεγάλο γλέντι και σέρνουν πρώτα το χορό οι γεροντότεροι. Αφού χορευτεί αρκετές φορές το πρώτο μέρος, η μουσική αλλάζει και χορεύεται το δεύτερο μέρος, με λαβή από τις παλάμες και τους αγκώνες λυγισμένους.

VIDEO

ΤΑΙ-ΤΑΙ

Ο χορός αυτός, κατά τον Δημ. Λουκάτο είναι ένας «ιδιάζων» τοπικός χορός του είδους των διπλών ή θηλυκωτών, που εκτελείται από άνδρες και γυναίκες μόνο κατά την Τρίτη του Πάσχα. Την ημέρα εκείνη η διασκέδαση είναι πιο ελεύθερη για άνδρες και γυναίκες. Ο εν λόγω χορός ονομάζεται «τάι τάι» πιθανώς από τις επαναλαμβανόμενες συλλαβές του «τ' αϊνέβενε», λέξης που υπάρχει στο δεύτερο στίχο του τραγουδιού. Χορεύεται με γραφικότητα και μεγαλοπρέπεια, ενώ κάνει εντύπωση η εναλλαγή των ανδρικών και γυναικείων φωνών, οι οποίες διαδέχονται ομαδικά ή μια την άλλη, πριν ακόμα τελειώσουν. Σημειώνεται ότι οι κάτοικοι του χωριού Αϊδονοχώρι, οι οποίοι χόρευαν το χορό, αρνούσαν να τον χορέψουν σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, ακόμα και σε γιορτή, διότι τον εκτελούσαν με λατρευτική αποκλειστικότητα μόνο τη βδομάδα του Πάσχα. Ο χορός αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνονται έξι βήματα και στο δεύτερο μέρος, αφού ξαναγίνουν δύο κύκλοι, γίνονται οκτώ βήματα.

VIDEO

ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Τ'ες Βασίλη

- ✘ Την περίοδο των Χριστουγέννων στα Φάρασα που ήταν έξη χωριά με κεφαλοχώρι τους τον Βαρασό, χορεύεται το "Τ'ες Βασίλη". Ο χορός είναι κυκλικός, όπως όλοι οι γιορταστικοί χοροί των Φαράσων που είναι 10, και γυρίζει απ' αριστερά προς τα δεξιά. Είναι μικτός, αλλ' οι γυναίκες είναι πάντα μεταξύ δύο μελών της οικογενείας των. Τον διευθύνει "η πρώτη" δηλαδή ο πρώτος με το ραβδί στο δεξιό χέρι. Ο πρώτος στο δεξί χέρι κρατεί το ραβδί με το οποίο δίνει τον ρυθμό και όταν χρειαστεί κτυπά στο πόδι που κάνει τον βηματισμό. Ο δεύτερος με το δεξί χέρι πιάνει τον πρώτο απ' το ζωνάρι και τον τρίτο με το αριστερό, και έτσι κάνουν και οι επόμενοι. Τα βήματα είναι τρία. Πρώτα αρχίζει το δεξί πόδι, έπειτα το αριστερό, τρίτο πάλι το δεξί, τέταρτο αντί βήματος σηκώνεται το αριστερό σε μισή κάμψη και κινείται προς τα μέσα σε δύο χρόνους από το γόνατο και κάτω, πατεί το αριστερό και επανέρχεται προς αυτό το δεξί πόδι, οπότε και στις δύο περιπτώσεις το σώμα κάμει ελαφρά κλίση σαν εκδήλωση σεβασμού. Όταν οι τραγουδιστές και οργανοπαίκτες που στέκονται στο κέντρο του κύκλου δούνε ότι συμπληρώθηκε ο κύκλος, τότε γυρίζουν τον σκοπό στο δεύτερο μέρος του τραγουδιού, που το λένε έμωσμα, εντονότερο και ζωηρότερο, οπότε ζωηρεύουν τα βήματα. Ύστερα από το δεύτερο μέρος του, ο χορός γυρίζει στο πέταμα (πήδημα) σύμφωνα με το τρίτο μέρος του τραγουδιού, και σ' αυτή την φάση αντί να σείεται το αριστερό πόδι, κάμπτεται το δεξί πόδι

VIDEO

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.pare-dose.net

www.youtube.com

www.paroutsas.jmc.gr

www.aixmi-news.gr

www.megaratv.gr